

## Tilapäisen työn malli Siikalatvan kunnassa

Työnantaja voi ottaa käyttöön yhteistyössä valmistellun tilapäisen/korvaavan tai mukautetun työn toimintamallin, mikä on osa sairauspoissaolojen hallintaa ja kuntoutusta. Siikalatvan kunta pyrkii vahvistamaan työhyvinvointi- ja työkykyjohtamista ja vähentämään työkyvyttömyyskustannuksia.

Työkyvyn väliaikaisen heikkenemisen ei tarvitse aina johtaa sairauslomaan eli työstä poissaoloon. Tilapäisellä työllä tuetaan kuntoutumista ja työhön paluuta. Toimintamallin onnistumisen kannalta olennaista on se, että kaikki osapuolet hyväksyvät asian ja ymmärtävät, mistä siinä on kyse.

Työehtosopimukset lähtevät siitä, että kun työntekijä on toimittanut lääkärintodistuksen, jonka mukaan on työkyvytön työhönsä, työntekijällä on oikeus olla poissa työstä ja saada sairausajan palkkaa. Jos työntekijä ei ole todettu työkyvyttömäksi, vaan lääkäri on kirjoittanut todistuksen, jonka mukaan työntekijän työkykyyn liittyy rajoitteita, työntekijällä ei ole oikeutta olla poissa työstä, vaan työntekijä ja työnantaja sopivat, miten rajoitteet otetaan työssä huomioon.

Tilapäinentyö voidaan määritellä siten, että estyttyään tapaturman tai sairauden vuoksi tekemästä vakiintunutta tai työsopimuksen mukaista työtään, "tavallisia töitään", henkilö kykenee terveyttään vaarantamatta tekemään väliaikaisesti jotain muuta työtä omalle työnantajalleen. Voi olla myös omaa työtä muokattuna.

Kyse on tällöin yksittäisestä, ohimenevästä, paranevasta sairaudesta tai tapaturmasta. Tilapäisen työn täytyy kuitenkin täyttää laeissa ja työehtosopimuksissa asetetut ehdot. Esim. KVTES:ssa ei ole vielä kirjausta asiasta, mutta lukuisiin työehtosopimuksiin on kirjattu korvaavan työn käsite ja sitä koskevia menettelyjä (esim. Teknologiateollisuus ry).

Mikäli tilapäinen/korvaava työ menee työsopimuksen alan ulkopuolelle, sen tekeminen edellyttää työntekijän ja työnantajan suostumusta. Keskeistä on myös tasapuolisuuden vaatimus. Tilapäisen työn aikana työntekijälle maksetaan normaalia palkkaa.

Tilapäistä työtä käytetään vaihtoehtoisesti Kelan osasairauspäivärahan tai Kevan ammatillisen kuntoutuksen kanssa.

Tilapäisen työn mallissa yhteys työyhteisöön säilyy ja työt eivät kasaannu. Tilapäinen työ myös luo uudenlaista työkuultuuria Siikalatvan kuntaan.

### Korvaavan työn periaate

1. Tarpeen ja mahdollisuuden tulee aina perustua työterveyslääkärin arvioon,
2. työterveyslääkäri merkitsee lausuntoonsa mahdollisuuden tilapäiseen työhön (esim. työn tekeminen etänä, muu korvaava työ),
3. lääkärin arvion perusteella työntekijä ja työnantaja sopivat, miten rajoitteet otetaan työssä huomioon,
4. esimiehen tulee tarjota korvaavana työnä mielekästä ja tarpeellista työtä.

Jokaisen sairauspoissaolotodistuksen kirjoittamisen yhteydessä tehdään työkykyarvio ja arvioidaan työkykyyn sopivat työt. Työterveyslääkärin tekemän työkykyarvion ja määritellyn sairauspoissaoloajan perusteella muokataan työtehtävää työntekijän sen hetkisen työkyvyn ylläpitämisen tueksi joko omasta tai jostain toisesta vastaavasta yksiköstä.

Tapaturmavakuutus on voimassa myös silloin, kun työntekijä keskeyttää sairauspoissaolon ja palaa töihin.

Tilapäisen työn tekemiseen tarvitaan työterveyslääkärin lausunto. Jos työntekijä on saanut lääkärintodistuksen muualta, työntekijä ottaa yhteyttä työterveyslääkäriin. Korvaavaan työhön antaa lausunnon vain Siikalatvan kunnan työterveyshuollon työterveyslääkäri.

### Miten toimitaan

1. Mikäli työterveyshuollon työterveyslääkäri arvioi työkuoron sellaiseksi, että työntekijä voi tehdä korvaavaa työtä, hän kirjoittaa siitä lausunnon sairauspoissaolotodistukseen. Korvaavaa työtä käyttöönotettaessa työntekijän ja esimiehen tulee käydä keskustelu, jossa sovitaan, miten rajoitteet otetaan työssä huomioon työtehtävät ja mahdolliset muut käytännön järjestelyt.
2. Saatu SVA-todistus (sairauspoissaolotodistus) toimitetaan ensitilassa esimiehelle. Jos kyseessä on mahdollisuus tehdä korvaavaa työtä, niin mahdollisuuksien mukaan asiasta keskustellaan vielä esimiehen kanssa sen toteuttamisesta. Keskustelun tuloksesta riippuen voi korvaavaa työtä tehdä joko omassa yksikössä tai muissa yksiköissä.
3. Työntekijä tekee tilapäistä työtä määritellyn ajan, eikä hänellä ole sairauspoissaoloa. Tilapäinen työ voidaan keskeyttää esimiehen, työntekijän tai työterveyslääkärin aloitteesta.

### Vastuut

1. Työntekijän on keskusteltava esimiehen kanssa avoimesti työn tekemisessä esiintyvistä ongelmista, jottei toipuminen ja jäljellä oleva työkyky vaarannu.
2. Lakia yksityisyyden suojasta työelämässä on noudatettava käsiteltäessä työntekijän terveyteen liittyviä asioita.
3. Korvaavaa työtä teetettäessä työntekijälle maksetaan samaa palkkaa kuin tavanomaista työtä tehdessä. Korvaavaa työtä tekevän henkilön palkkakustannukset menevät työntekijän oman yksikön määrärahoista.
4. Työnantaja huolehtii kaikista lakien mukaisista ilmoituksista ja velvoitteista korvaavasta työstä huolimatta.
5. Esimiehen tulee tukea ja seurata henkilöstön työhyvinvointia, edistää työkykyä ja toimia työssä jatkamisen tukena